

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

171. Quo pacto intelligendum est illud verbum quam primum? Et si forte Sacerdos prima die haberet commoditatem confitendi, non habiturus sequentibus diebus an tunc sane teneatur non differre ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

doctrinam
ejus §. Hoc
supposito.
signanter
ante mediū
à vers. Tum
etiam & in
tom. 9. tr. 7.
ex doctrina
Ref. 96. §. 1.
ad mediū,
vers. Con-
firmatur. &
§. ult. Sed
lege cam
per totam.

men malè citat pro hac sententia Suarez & Reginaldum.

2. Sed non est recedendum à sententia affirmati-
va dicti Cardinalis de Lugo, & omnium Theologor-
um Societatis, dempto uno Tamburino, quos hic
ad fatietatem possem adducere. Unde, miror, quòd
reliquerit tam fortissimos suos Commilitones, ut
paucis exteris militibus se adscriberet, inter quos
est Ledesma Dominicanus, quem tamen omnes
Doctores Dominicani reliquerunt, ut Nugnus de
Sacram. tom. 2. q. 80. art. 4. difficult. 4. Reverendiss.
Candidus tom. 3. disquis. 2. art. 22. dub. 45. & alij.
Dicendum est itaque, verba Concilij continere
præceptum sub onere peccati mortalis: quia, ut
optimè observat Joan. Prapostitus ejusdem Socie-
tatis in 3. part. q. 80. art. 4. dub. 4. num. 22. quamvis
Concilium solum dicat, *consecratur*, quod ex se
non sufficienter indicat præceptum obligans sub
mortali; communis tamen sensus Doctorum, qui
est optimus legis interpret, illud Decretum intel-
ligit sub mortali obligare. Et idem, quamvis in Con-
cilio non sit verbum præcipiendi, neque æquiva-
lens; id tamen non semper est necessarium, sed ali-
quando sufficit verbum modi Imperativi, præser-
tim quando ab initio sic fuit intellectum; sicut verè
fuit verbum istud, ut optimè observat Hurtadus
de Sacramento. Eucharist. disp. 9. diff. 7. unde patet
responsio ad rationes, quæ pro negativa sententia
adducuntur.

RESOL. CLXX.

An Sacerdos, qui ex carentia Confessarij propter scan-
dalum celebravit, teneatur quamprimum confiteri?
Et quomodo intelligenda sunt illa verba Concilij
quamprimum?

Et notatur, quod dictum præceptum Concilij quam-
primum confitendi non extenditur ad laicos, nec
ad Sacerdotem, qui instar laici Eucharistiam ac-
cipit, sicut si talis Sacerdos celebraret, in die Pa-
rasceves, vel si assumeretur ad complendum Sa-
crificium ab alio inchoatum. Ex part. 2. tract. 14.
Resol. 60.

§. 1. Affirmativè respondendum, ex verbis
Concilij Tridentini sess. 3. cap. 7. quòd si
necessitate urgente, Sacerdos absque prævia confes-
sione celebraverit, quamprimum confiteatur. Quæ qui-
dem verba continere præceptum, ex communi DD.
sententia putavit Suarez tom. 3. q. 66. sect. 7. Regi-
naldus tom. 2. lib. 29. c. 6. q. 4. sect. 3. n. 110. Pefantius
in addit. ad 3. p. q. 10. disp. 5. de præcepto confessionis,
Nugnus in 3. part. tom. 1. q. 80. art. 4. diff. 4. Co-
ninch de Sacram. q. 80. art. 4. dub. 2. n. 24. Fillucius
tom. 1. tract. 4. cap. 8. quest. 5. n. 221. Navarr. & alij.

2. Non desunt tamen DD. asserentes, in dictis
verbis Concilij non adesse præceptum, sed consi-
lium, sicque Sacerdotes ita celebrantes, non pecca-
re mortaliter, si quamprimum non confiteantur.
Ita docuit Villalobos in sum. tom. 1. tract. 7. dub. 37.
num. 7. & Petrus Ledesma in sum. part. 1. tract. de
Euchar. cap. 11. ante concl. 9.

3. Sed stando in prima opinione difficultas est,
quomodo intelligenda sint verba illa Concilij,
quamprimum? Sancius in selectis, disp. 32. num. 14.
putat illico finita Missa Sacerdotem adstrictum esse
confiteri per dicta verba Concilij, & citat Suarez,
& Valquez. Vide etiam Henriquez lib. 8. c. 45. n. 4.

4. Ego olim illa verba quamprimum, id est, intra
triduum, exponebam: nam, ut notat Gonzalez in
8. regul. Cancell. gloss. 43. num. 51. Riccius p. 2. dec.

Sup. hoc in
Ref. seq. &
in aliis ejus
primæ an-
not.

Sup. hoc
præter Ref.
annot. præ-
terita, lege

88. num. 9. & Sanchez de matrim. tom. 1. disp. 51. tamen quòd
& Coninch de Sacram. disp. 23. dub. 2. n. 6. dicitur
quamprimum, & incontinenter fieri, quod intra tri-
dium fit, C. de error. advoc. ubi in continenti, primo
triduo, & l. fin. C. de judic. ibi, illico autem, id est,
intra triduum. Et tunc, nimis benigna hæc opinio
aliquibus videbatur.

5. Sed postea inveni apud gravissimos auctores
benigniorè opinionem. Ideo Fagundez de præc.
Eccles. tract. 3. lib. 3. cap. 8. num. 8. & ante illum no-
ster Molfesius in sum. tom. 1. tract. 3. cap. 10. num. 18.
& ante illum Petrus Binsfeldius in Enchir. theol. pa-
storal. cap. 5. asserunt satis esse, pro adimplendo su-
pradicto præcepto Concilij, si Sacerdos, qui sic ce-
lebravit, confiteatur suo tempore, nempe ante aliam
celebrationem, & sic illud quamprimum exponunt,
cum primum iterum celebraverit.

6. Sed posset aliquis dicere, si talis opinio esset
vera, ad nihil obligaret supradictum præceptum
Concilij, nam talis Sacerdos ante aliam celebrati-
onem necessariò tenetur confiteri, propter scientiam
peccati mortalis. Adde, quòd si talis Sacerdos, v. g.
celebraret, & confiteretur post sex menses, vel an-
num, secundum hos auctores, adimpleret præcep-
tum Concilij. At hoc est absurdum: nam si quis
faceret aliquid post sex menses, vel annum, non fa-
ceret quamprimum. Ergo, &c. Unde Zanardus in
direct. confess. part. 1. tract. de Euchar. cap. 7. asserit,
quòd sub præcepto talis Sacerdos tenetur confiteri,
non immediatè, nec eo die, sed non differendo per
longum tempus confessionem. Sed his non obstanti-
bus opinio dictorum Authorum est probabilis,
saltem per principia extrinseca.

7. Non verò, quòd dictum præceptum Concilij
quamprimum confitendi, non extenditur ad laicos,
contra Navarrum, Fagundez, Zanardum, & alios;
voluntariè enim dicunt, quòd si Concilium interro-
garetur, ita fuisset responsum, quis enim hoc il-
lis revelavit, ut tradit Sylvius in 3. p. q. 80. art. 2.
dub. 2. & alij communiter.

8. Ex quo sequitur, Sacerdotem, qui sacramentum
Eucharistie instar sæcularis accepit, non obligari
hac lege, quia in illa communione non se habet ut
Sacerdos, sed ut laicus. Ita Villalobos in sum. p. 1.
tr. 3. dub. 37. n. 8. & alij. Secus esset, si talis Sac-
dos celebraret in die Parasceves, vel si assumeretur
ad complendum Sacrificium ab alio inchoatum: nam
in hujusmodi casibus obligaret hoc præceptum
Concilij. Vide citatos DD.

RESOL. CLXXI.

Quo pacto intelligendum est illud verbum quam-
primum?

Et si forte Sacerdos prima die haberet commoditatem
confitendi, non habiturus sequentibus diebus, an
tunc sanè teneatur non differre confessionem, ne lon-
giori mora recorderetur? Ex part. 9. tract. 3. Ref. 23.

§. 1. Olim adduxi nostrum Molfesium, & alios
docentes, illud verbum quamprimum, in-
telligendum esse usque ad aliam sequentem Com-
munionem. Hanc sententiam meritò improbavi ex
rationibus ibi adductis. Unde optimè dixit Joan.
Prapostitus in 3. part. quest. 80. artic. 5. dub. 4. num.
21. ex particula, quamprimum, patere, quòd Con-
cilium non respiciat subsequenter Communionem,
quasi in ordine ad illam Confessionem præcipiat;
sed quòd independentè ab omni alio Sacrificio, vel
Communionem præcipiat institui Confessionem, id
est, cum primum fieri poterit. Est igitur hæc opi-
nio rejicienda, nec probabilis existimanda; ut rectè
docet

Sup. hoc in
Ref. præ-
terita §. Sed
stando in
176. §. 10.
secundo.
leg. & in
Ref. 183. §.
ult. & in
in hac opi-
one. Ref.
lege §. ult.

docet Averſa de Sacram. Euchar. q. 8. ſect. 7. quia, ſi hæc eſſet admittenda, ad nihil obligaret ſupradictum præceptum Concilij : nam talis Sacerdos ante aliam celebrationem neceſſariò jure divino tenetur confiteri, propter ſcientiam peccati mortalis: ergo, ſi hæc explicatio eſſet vera, ad nihil obligaret ſupradictum præceptum : ergo falſa eſt explicatio. Tum, quia, ſi talis Sacerdos, v. g. celebraret, & confiteretur poſt ſex menſes, vel annum, ſecundùm hunc Doctorem adimpleret præceptum Concilij, ſed hoc videtur abſurdum : ergo neceſſariò dicendum eſt, quòd ſub præcepto talis Sacerdos tenetur confiteri, non immediatè, nec eodem die, ſed non differendo per longum tempus Confessionem. Unde rejciendus venit Garcias, qui in Summa Theol. mor. tract. 3. diſſicult. 5. dubi. 1. punct. 7. num. 8. aſſerit, me hæc ſententiam docere : nam in locis, quos ipſe adducit, illam non doceo : & ref. 54. tr. 14. p. 5. ubi adduco Granadum, non loquitur iſte de hoc caſu, ut legitibus patebit. Idem dicendum eſt de Pellizzario ubi ſupra.

2. Itaque alij aſſerunt, hoc remittendum eſſe arbitrio boni viri. Ita docet Cardinalis de Lugo de Sacrament. Euchar. diſp. 14. ſect. 7. qui num. 161. me nominatim impugnat, qui docuit, illud verbum, quamprimùm, intelligendum eſſe, intra triduum. Sed ego non recedo à ſententia, quam docui, & quam noviffimè docet doctiſſimus Theologia Profefſor in inclyta Lovaniënſi Academia, Joannes Uviger, de Sacram. in 3. p. D. Thoma, q. 80. art. 5. dub. 2. ubi ſic ait : [Petet aliquis, intra quod tempus confiteri oporteat, ut quamprimùm dicatur confiteri : Reſpondetur, ſatis probabiliter à nonnullis ſic id exponi, ut dicatur quamprimùm confiteri, ſi ſaltem intra triduum confitetur ; ita enim leges, & Iuriſperiti ſentiunt, id fieri quamprimùm, aut ex incontinenti, quòd intra triduum fit.] Ita ille. Et abſolute noſtram ſententiam tenet Reverendiſſimus Sacri Palatii Apoſtolicæ Magiſter, Vincentius Candidus, tom. 3. diſquiſ. 2. art. 22. dub. 56. ſic aſſerens. [Mihi placet media, & benigna expoſitio, & intelligentia Coninch de Sacram. diſp. 23. dub. 2. n. 5.] Quamprimùm, id eſt, intra triduum. Quia, quòd intra triduum fit, dicitur fieri quamprimùm, & incontinenter. Ita in lege ſmali, Cod. de errore Advocatorum, ibi, incontinenti, id eſt, triduo, & l. ſmali. Cod. de judiciis, ibi, illico, id eſt, intra triduum. Et confert doctrina Baldi ibi, & Felin. cap. Veniens. el. 2. de reſcribis, num. 15. ſine Mandatoſi de monitoriis q. 31. num. 8. ubi docent di ei incontinenti probari, quòd intra triduum probatur, ergo ſatis benè explicantur verba S. Concilij Tridentini : quamprimùm poſtea confeſſatur Sacerdos, qui urgente neceſſitate, habens copiam Confefſarii, cum conſcientia peccati mortalis celebravit. Quamprimùm poſtea, confeſſatur, id eſt, intra triduum.] Ita Candidus. Et, me citato, noſtram ſententiam tenet etiam Trullench de Sacrament. lib. 2. cap. 6. dub. 4. num. 26. & Averſa, ubi ſupra, quibus adde amiceſſimum Patrem Pellizzarium in Man. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 2. ſect. 1. num. 116. & Eligium Balſeam in Floribus Theolog. mor. verb. Communio Sacram. num. 39.

3. Et hæc ſententiam (ſeculſus aliquibus circumſtantis, de quibus ego, Candidus, & alij non ſumus loquuti, ut ſi forte Sacerdos prima die haberet commoditatem confitendi, non habiturus ſequentibus diebus : quia tunc ſanè tenebitur non differere, ne longiori mora retardetur) approbat etiam Garcias in Summa Theol. mor. tract. 3. diſſic. 5. dub. 2. num. 89. ubi hæc aſſerit. [Pœde ſucceder, que aya obligacion de confeſſarle, dentro de un hora, y puede ſucceder que inſtara la obligacion dentro de

un dia, ni dos : porque ſi acabando de dezir Miſſa ſe ofrecieſſe algun Confefſor, juzgando que no lo tendra el dia ſiguiente, quando aya de celebrar, ni algunos dias, deſpues, claro eſta que eſtara obligado à confeſſarle luego, porque aunque aquella dilacion es pagueña, quanto al tiempo. es emperò grande quanto à la calidad, pues ſeria cauſa de que celebrarle otra vez ſin confeſſarle, però ſi ſabe, que el dia ſiguiente, y de alli à dos dias le tendra à la mano, quando aya de celebrar otra vez, muy prouable es, & ſecurum in praxi, que lo puede deferir vn dia, y dos, porque aquella dilacion no es tan grande, que no puede verficarſe aun con ella, la palabra quamprimùm, porque el Concilio habla de la manera que ſe uſa en el derecho, y en el derecho el quamprimùm, ſe eſtiende à eſto, como ſe vee cap. Eos, qui de ſent. excommun. donde ſe manaa, que el, que ſcapò de la muerte, y tiene caſo reſervado, del qual le abſolvio el Confefſor ordinario, ſe preſente al Superior, quamprimùm poſſit, y aunque paſſen tres, ni quatro dias, nadie juzgara que reincide : lo miſmo aſirma Thom. Sanch. lib. 2. in Decal. c. 10. n. 55. del que tiene mandato de los ſeñores Inquiſidores, para que preſente los libros prohibidos al Tribunal, que aunque paſſaſſen dos dias, no por eſto traſpaſſa el precepto, ni incurte en las cenſuras.] Hucusque Garcias.

4. Nota verò, quòd Sanchus in Selectis, diſp. 32. n. 14. putat, illa verba Concilij, Quamprimùm poſtea confeſſatur, eſſe intelligenda, quamprimùm id eſt, illico, finita Miſſa, Sacerdotem alitricum eſſe confiteri. Sed hæc intelligentia videtur nimis ſtricta, & rigoroſa. Nota etiam, quòd Granadus in 3. p. contr. 6. tr. 10. n. 16. ex Sanch. & aliis viris doctis, docet, non peccare mortaliter eum, qui ad craſtinam diem differret Confessionem, eo quòd craſtina die fit celebraturus, & tunc certò habiturus copiam Confefſaris. Quare, licet hodie confiteri poſſit, non peccat lethaliter omittendo, quòd ego certiffimum puto. Vide etiam circa præſentem quæſtionem Leandrum de Sacrament. tom. 2. tr. 6. diſp. 7. q. 53. ubi me defendit ab impugnatione Cardinalis de Lugo, & contra ipſum probat, me rectè citavi aliquos Doctores, quòd immeritò ipſe negabat.

RESOL. CLXXII.

An Sacerdos exiſtens in peccato mortali, ſi voluntariè non confeſſus celebret, teneatur quamprimùm confiteri ?

Ex quo inferitur, quòd Sacerdos, qui ſui peccati vincibiliter oblitus celebrat, non præmiſſa confeſſione, non tenetur præcepto Concilij de confeſſione quamprimùm. Et notatur aliquos eximere ab hoc præcepto Sacerdotem, qui ante Miſſam legitime confeſſus, tamen per oblivionem præmiſit aliquòd peccatum, cuius ſubinde recordatur ante Miſſam, non habens amplius copiam Confefſarii.

Item, ſi ex juſta cauſa prætermiſit in confeſſione ſcienter aliquòd peccatum, & ſi habens etiam peccata reſervata non potuit de illis directè abſolvi. Ex part. 9. tract. 3. Ref. 26.

§. 1. Affirmativè reſpondet Michael Zanardus, Dominicanus, in Director. Theol. part. 1. de Sacrament. Euchar. cap. 6. ubi ſic ait : [Quarto, debet proponere confiteri : ſi tamen non proponeret confiteri ſubito nata ocaſione, non peccaret : ſufficit enim, quòd proponat confiteri ante omnem aliam Communionem. Sed, quoniam Concilium Tridentinum jubet ſeſſ. 13. c. 7. quòd qui ſic communicavit ſine Confeſſione, debet quamprimùm

confiteri,

Sup. conten- tis in hoc §. lege Refol- nos: prima- hujus Ref

Sup. hoc in Refol. ſeq. & in Refol. 1.

post ſeq. §. ult. ante me- dium, à verſ. & ideo Sa- cerdos, & infra in Ref. 178. in ſiac, & in Refol. 182. Brevi- ter in ſine